

Klassifisering av varer:

Nøkkelen til korrekt tollbehandling

All tollbehandling starter med varens klassifisering. Alle varer har ett unikt nummer i tolltariffen, og det er varenummeret som styrer både tollsatser, særavgiftssatsen, eventuelle restriksjoner på varene, lisenskrav og kvoter. Den norske tolltariffen består av 97 kapitler, og her finner man alle varer, fra levende dyr i kapittel 1 til antikviteter i kapittel 97.

Tollrådgiver
Helene Øien Hval
Senior Manager, BDO Advokater

Tollrådgiver
Cato Huseby
Senior Manager, BDO Advokater

Varenummeret, eller klassifiseringen, er nøkkelen for å kunne finne korrekt toll- og avgiftsinformasjon både ved eksport og import, i tillegg er nummeret viktig for at den offisielle handelsstatistikken skal blir så korrekt som mulig.

Tolltariffen

Tolltariffen er et oppslagsverk med varenummer og beskrivelse av varer. Den er basert på det internasjonale harmoniserte systemet (HS), som ble utviklet av Verdens tollorganisasjon (WCO – en FN-organisasjon) i 1983 og er et internasjonalt system for klassifisering av varer som danner grunnlaget for de fleste lands tolltariffer. Den beskriver alle produkter som kan omsettes internasjonalt, og for at varer skal kunne krysse internasjonale grenser, må riktig HS-kode oppgis. I forbindelse med opprettelsen av HS ble det også opprettet en HS-komité, som skal ta seg av eventuelle tvister på klassifiseringsområdet mellom land, samt utarbeide hjelpetekster til systemet.

Tolltariffen består av 97 kapitler med et varenummer for absolutt alle varer.

Tolltariffen er en forskrift som blir publisert i PDF-format på Lovdata, og foreligger i en elektronisk utgave på tolletatens nettsider. Den elektroniske versjonen av tolltariffen inneholder flere elementer enn den som ligger på Lovdata, blant annet samme informasjon som ligger i Tolletatens fortolkingssystem TVINN. Her finner du både tollsatser, merverdiavgiftssatser, eventuelle særavgifter, hvilke handelsavtaler og preferanseordninger som kan benyttes, og restriksjoner knyttet til varenummeret.

Varenummerets oppbygning

Alle land som benytter det harmoniserte systemet som utgangspunkt for sine tolltariffer, må benytte de samme seks siffer for å nummerere sine varer ved import og eksport. Dette nummeret kalles et HS-nummer. I Norge bruker vi ytterligere to siffer etter de seks første i våre fullstendige varenummer. Det sjuende sifferet bestemmer vanligvis de nasjonale tollsatsene, mens det åttende benyttes til å dekke nasjonale, statistiske behov i tillegg til Landbruks- og matdepartementets og Utenriksdepartementets interesser når det gjelder inn- og utførselsreguleringen. I noen tilfeller blir det åttende sifferet også benyttet for å skille ut avgifts- og/eller gebyrbelagte varer.

Dette betyr at de seks første sifrene i et varenummer på en utenlandsk faktura i utgangspunktet skal være identiske

med de seks første sifrene i den norske tolltariffen.

De fire første sifrene kalles for posisjonsnummer, og teksten som beskriver produktet på dette nivået, kalles for posisjonstekst. De to neste sifrene kalles for underposisjon, og alle åtte sifrene samlet er et varenummer.

Eksempel:

- Posisjon 20.09, med posisjonstekst: Frukt- og nøttesafer (herunder druemost og kokosnøttvann) og grønnsaksafter, ugjærede og ikke tilsatt alkohol, også tilsatt sukker eller annet søtningsstoff.
- Underposisjon 20.09.50 = Tomat-saft. Denne klassifiseringen er lik for alle landene som benytter HS-nomenklaturen.
- Varenummer: 20.09.5000 = Fullstendig norsk varenummer.

Alminnelige fortolkningsregler

Når en vare skal klassifiseres i tolltariffen, er det seks regler som må følges, og de må prøves i hierarkisk rekkefølge.

Reglene er retningslinjer som gjelder for klassifisering, og skal bidra til en ensartet bruk av tolltariffen. Utgangspunktet er at man skal basere seg på objektive kriterier; hvordan varen fremstår på importtidspunktet (eller eksporttidspunktet). Hva varen skal brukes til på et senere tidspunkt, er det kun i helt spesielle tilfeller man tillegger noe vekt.

Reglene går, noe forenklet forklart, ut på at man startet med regel 1 som sier at varen skal klassifiseres der den best beskrives. Videre tar regel 2 for seg varer som er uferdige eller ikke komplette, og at disse skal klassifiseres der den komplette eller ferdige varen ville vært klassifisert. Det samme gjelder dersom varen ikke er sammensatt eller montert. Varene må ha vesentlig karakter av den komplette eller ferdige vare. Regel 2 tar også for seg blandinger og forbindelser av materialer, i tillegg til varer som består av to eller flere materialer.

Regel 3 gjelder varer som kan passe under to eller flere posisjoner. Disse skal klassifiseres i den posisjonen som gir den mest spesifiserte beskrivelsen, foran posisjoner som gir en mer alminnelig beskrivelse. Dersom det er umulig å skille, skal den posisjonen som er nevnt sist i nummerorden av de posisjonene som vurderes, benyttes.

I regel 4 forklares det hvordan man skal gå frem dersom ingen av reglene over passer, og at varen da skal klassifiseres som en lignende vare (denne regelen brukes sjelden).

Regel 5 gjelder tilleggsutstyr og emballasje, og den siste regelen forklarer klassifisering av varer i underposisjoner.

HS-kommentarer og noter

For å «hjelp» brukerne med å tolke regelverket korrekt og finne riktig nummer, har HS-komiteen utarbeidet er rekke kommentarer til varenumrene. I tillegg til å ha de alminnelige fortolkningsreglene som beskrevet over, har man i tillegg kommentarer som kan brukes for å finne korrekt nummer. Disse beskriver mer i detalj hvilke varer som hører inn under de forskjellige avsnitt, kapitler og posisjoner.

F.eks. kommentarene til posisjon 17.04: Sukkervarer (utdrag):

17.04 SUKKERVARER (HER-UNDER HVIT SJOKOLADE), UTEN INNHOLD AV KAKAO.

Denne posisjonen omfatter de fleste sukkerprodukter som finnes i handel i fast eller halvfast form, vanligvis egnet til umiddelbar bruk, og som har fellesbetegnelsen sukkertøy eller sukkervarer. Posisjonen omfatter blant annet:

1. Sukret tyggegummi og lignende.
2. Drops (også med innhold av malt-ekstrakt).
3. Karameller, pastiller, sukkertøy, nougat, mandler overtrukket med sukker, «Turkish delights» og lignende varer.
4. Marsipan.
(...)

Man finner kommentarene direkte linket i tolltariffen på tolletaten sin hjemmeside, og dette er et fint verktøy for å sjekke at varen er riktig klassifisert. Kommentarene forklarer også hvilke varer som er unntatt fra de forskjellige posisjonene.

I tillegg til HS-kommentarene har vi også nasjonale noter. Dette er også regler som nærmere spesifiserer hvilke varer et avsnitt eller et kapittel skal omfatte, hvilke varer som er unntatt fra kapitlet, og presiseringer av visse ord, uttrykk og begrep. HS-kommentarene er sammen med notene et godt hjelpemiddel til å finne det endelige varenummeret.

Bindende klassifiseringsuttalelse og TASS

En bindende klassifiseringsuttalelse (BKU) er et tilbud til importører, eksportører og produsenter som ønsker en forhåndsuttalelse om klassifiseringen av en vare. Uttalelsen blir bindende for den som søker og for tolletaten, og er gyldig i tre år.

Søknaden er en elektronisk løsning i Altinn, og kan sendes inn sammen med informasjon om varen, gjerne med bilder og illustrasjoner. Ofte oppfordres også søker til å sende inn en vareprøve, sammen med fremstillings-/og virkemåte i et flytdiagram eller lignende.

Alle forhåndsuttalelser som blir gitt, publiseres i en egen database som heter TASS. TASS er en forkortelse for Tarif-

feringsstøttesystem. Dette er et fint oppslagsverk, der vedtakene anonymiseres og man kan søke etter tilsvarende produkter som man selv ønsker en forhåndsuttalelse, eller ytterligere informasjon om.

Konsekvenser av feil klassifisering

Det er importør eller eksportør som er ansvarlige for at varen har rett klassifisering. Selv om det harmoniserte systemet gjelder for alle Norges handelspartnere, er det ikke alltid alle land er like flinke til å benytte den sist oppdaterte versjonen. Nye varenummer tilføyes de nye versjonene, og gamle utdaterte nummer på varer som ikke eksisterer lenger slettes. At ikke alle oppdaterer til nyeste versjon, kan skape usikkerhet rundt klassifiseringen.

Feil klassifisering kan føre til feil avgiftsats på produktene, eller man kan importere eller eksportere produkter som er underlagt restriksjoner eller lisenskrav, uten å overholde dette. Feilklassifisering kan i slike tilfeller føre til betydelige bøter og gebyrer, og til og med føre til at varene blir beslaglagt eller tilbakeholdt.

Feil klassifisering kan føre til at man havner i et varenummer som har en høyere tollsats, enn det som varene egentlig skal svare. Man kan gå glipp av preferansetollbehandling, som er nedsatt toll eller tollfrihet på bakgrunn av en handelsavtale, eller at varen er omfattet av en kvote. Dersom man finner ut at dette har skjedd, er det mulig å fremsette et krav i etterkant av fortolling (opp til tre år) så lenge man kan dokumentere korrekt behandling.

En levende regelbok

Tolltariffen oppdateres nasjonalt hvert år, i tillegg til at det gjøres store oppdateringer hvert femte år internasjonalt for å gjenspeile internasjonal handel. Nye oppdelinger blir gjort for nye produkter og oppdelinger blir slettet for produkter som det er mindre handel med. HS-2022 er den sist oppdaterte versjonen internasjonalt. Her kom det

blant annet ny posisjon for e-avfall og miljøskadelige produkter, ny posisjon for spiselige insekter, ny posisjon for droner, ny underposisjon for smart-telefoner og ny underposisjon for placebo, for å nevne noen.

I den nasjonale 2023-versjonen kom det også flere nye varenummer for 2023. Samtidig med disse oppdateringene legges det alltid ut korrelasjonsta-

beller på tolletaten sine hjemmesider, slik at man kan finne det gamle varenummeret og hvor det har blitt flyttet.

Tolletaten sender alltid endringene på høring i slutten av året, slik at næringslivet kan få mulighet til å gi innspill til de foreslåtte nye oppdelingene. Her er det også mulig å gi forslag til varenummer, så lenge de ikke går på tvers av de posisjonene og underposisjonene som

er bundet i HS (Dette innebærer bl.a. at det ikke kan foreslås nye posisjoner (firesifrede oppdelinger) eller underposisjoner (seksifrede oppdelinger)).

Mer informasjon om klassifisering av varer kan du lese mer om på www.toll.no.

Kilde: www.toll.no

Uttaksmerverdiavgift for byggetjenester

Næringsdrivende som i egenregi utfører byggetjenester, skal beregne merverdiavgift av omsetningsverdien av varer og tjenester som uttas og benyttes i slik virksomhet. Artikkelen gir en oversikt over problemstillinger som oppstår i den forbindelse.

Advokat (H)
Morten Fjermeros
Partner i Bull & Co Advokatfirma

Advokat
Jon Alexander Neder
Utredet i Norges Høyesterett

Sikrer konkurransenøytralitet

Alminnelig regel om merverdiavgift ved uttak

Etter mval. § 3-1 skal det beregnes merverdiavgift ved omsetning av varer og tjenester. Etter mval. § 3-21 skal det videre beregnes merverdiavgift ved uttak av varer og etter mval. § 3-22 ved uttak av tjenester.

Uttak av varer og tjenester anses som et innenlands forbruk. Dersom det ikke var regler om uttaksmerverdiavgift, ville slikt forbruk ikke bli belastet med merverdiavgift, og det ville være gunstigere å ta ut varer og tjenester fra egen avgiftspliktig virksomhet fremfor å kjøpe slike varer eller tjenester fra eksterne. Reglene om uttaksmerverdiavgift sikrer derfor konkurransenøytralitet.¹

For varer skal det bare beregnes uttaksmerverdiavgift i den utstrekning det er gitt fradrag for inngående merverdiavgift, mval. § 3-21 (2). Er ikke inngående merverdiavgift kommet til fradrag, bortfaller langt på vei begrunnelsen for uttaksmerverdiavgift.

Ved uttak av tjenester er reglene om merverdiavgift på uttak begrenset til tilfeller hvor tjenestene (i) brukes privat eller (ii) brukes utenfor den «samlede virksomheten», se mval. § 3-22 (1). Ved uttak av tjenester, er det ikke et vilkår for å beregne uttaksmerverdiavgift at inngående merverdiavgift har kommet til fradrag.²

Særlige regler for uttak for bygg og anlegg

Omsetning og utleie av fast eiendom er etter mval. §3-11 som hovedregel un-

tatt merverdiavgift. Det er da ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser, mval. § 8-1.

Består virksomheten i å oppføre bygg for salg eller utleie, ville det være en avgiftsmessig fordel å foreta bygggearbeidene selv eller ved egne ansatte («egenregiprojekt»). På denne måten ville man unngå at investeringen ble belastet med en ikke-fradragsberettiget inngående merverdiavgift. For å unngå slike konkurransevridende tilpasninger, er det i mval. §3-22(2) og §3-26 innført særlige regler om merverdiavgift på uttak av egenproduserte byggetjenester.

For avgiftspliktige som benytter fast eiendom i egen avgiftspliktig virksomhet eller avgiftspliktig utleie, kommer de særlige reglene om uttak i mval. § 3-22(2) og 3-26 ikke til anvendelse.

¹ Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) pkt. 3.

² Ot.prp. nr. 59 (2006-2007) pkt. 4.5.1.